

**ВАСИЛЬКОВЕЦЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
ЗАКЛАД ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
І-ІІІ СТУПЕНІВ С. НИЖБІРОК
ВАСИЛЬКОВЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ**
с. Нижбірок Чортківський район Тернопільська область, 48255, тел. (03557) 46-2-81,
E-mail: nyshbirokschool@gmail.com, Web: <https://nyzhbirok.e-schools.info/> Код ЄДРПОУ 23594858

12.06.2023 р.

НАКАЗ
с. Нижбірок

№35-од

***Про підсумки проведення
самооцінювання якості освітньої
діяльності за напрямом «Система
оцінювання здобувачів освіти»***

Відповідно до Законів України «Про освіту» (стаття 41, частини 3 ст.48) та «Про повну загальну середню освіту» (стаття 42), Порядку проведення моніторингу якості освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 16 січня 2020 року №54, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2020 року за № 154/34437, Методики оцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО, наказу МОНУ «Про затвердження методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗЗСО» від 30.11.2020 №1480, Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в Закладі загальної середньої освіти І – ІІІ ступенів с. Нижбірок, наказу по закладі освіти від 30.08.2022 № 54-од «Про створення робочої групи та проведення самооцінювання якості освітньої діяльності за ІІ напрямом оцінювання у закладі освіти упродовж 022/2023 навчального року», з метою розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в закладі, постійного підвищення якості освітньої діяльності, використання системного підходу до здійснення моніторингу на всіх етапах освітнього процесу було проведено вивчення та самооцінювання системи оцінювання здобувачів освіти робочою групою.

Члени робочої групи проводили спостереження за навчальними заняттями та заповнювали форму спостереження, вивчали навчальну документацію та проводили анкетування учасників освітнього процесу (батьків, педпрацівників, учнів).

Результати самооцінювання за напрямом «Система оцінювання

здобувачів освіти» узагальнено в довідці (додаток 1).

Виходячи з вищенаведеного,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити довідку про результати самооцінювання за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» (додаток 1)
2. Результати самооцінювання за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» розглянути на засіданні педагогічної ради

червень 2023 року

3. Об'єктивні результати щорічного самооцінювання якості освітньої діяльності закладу в 2022/2023 навчальному році за напрямом «Система оцінювання здобувачів освіти» врахувати при складанні річного плану роботи та освітньої програми закладу на 2023/2024 н.р. з метою покращення якості освітньої діяльності закладу

травень – червень 2022 року,
робоча група.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Керівник (директор)

Людмила ВІВЧАР

Додаток 1
до наказу ЗЗСО І – ІІІ ст.
с. Нижбірок
від 12.06.2023 р. № 35-од

ДОВІДКА
про підсумки проведення
самооцінювання якості
освітньої діяльності за напрямом
«Система оцінювання здобувачів
освіти»

Протягом 2022/2023 навчального року вивчалась і аналізувалась наявність відкритої, прозорої, зрозумілої для учнів системи оцінювання їх результатів навчання, систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного учня та спрямованість системи оцінювання на формування в учнів відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання.

У закладі освіти розроблено систему оцінювання, що включає принципи, форми, методи, критерії, процедури та правила оцінювання. Розроблена система ґрунтується на національних критеріях та вимогах оцінювання, враховує національну шкалу оцінювання та ілюструє культуру оцінювання, сформовану закладом освіти.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладі здійснюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17), наказу МОН України №371 від 05.05.2008 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0371290-08#Text>), наказу МОН України від 13.04.2011 №329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти», (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0566-11#Text>), наказу МОН України від 21.08.2013 №1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1222729-13/stru>), наказу МОН «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти» від 13.07.2021 №813 (<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0813729-21#Text>). Критерії, інструменти оцінювання, прописані у освітній програмі, ознайомлені з ними вчителі та учні закладу освіти.

Вчителі інформують учнів про критерії оцінювання, правила та процедури оцінювання на початку навчального року, перед вивченням кожної теми знайомлять учнів з адаптованими до цієї теми критеріями, виконанням окремих

видів навчальних робіт, розміщують роздаткові інформаційні матеріали, за потреби надають індивідуальні роз'яснення. Класні керівники інформують батьків на батьківських зборах, в батьківських групах та при особистих зустрічах.

Проведене опитування засвідчило, що переважна більшість учнів і батьків ознайомленні з критеріями, правилами і процедурами оцінювання. Потрібно відмітити методичну роботу закладу щодо реалізації компетентнісного підходу через оцінювання. Компетентнісна освіта зорієнтована на практичні результати, досвід особистої діяльності, вироблення ставлень, що зумовлює принципові зміни в організації навчання, яке стає спрямованим на розвиток конкретних цінностей і життєво необхідних знань і умінь учнів. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання результату освітньої діяльності здобувачів освіти як складової освітнього процесу. Оцінювання ґрунтується на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня. Результати освітньої діяльності учнів, на всіх етапах освітнього процесу, не обмежуються знаннями, уміннями, навичками. Метою навчання є сформовані компетентності, як загальна здатність, що базується на знаннях, досвіді та цінностях особистості. Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

За результатами опитування та спостереження за навчальними заняттями можна зробити висновок, що система оцінювання в школі ґрунтується на компетентнісному підході, на формуванні відповідальності в учнів, прагненні закріплювати позитивні надбання в освітній діяльності, зростанні вимог до своїх навчальних досягнень. Вчителі надають учням час на обдумування відповіді та супроводять відповідь учня уточнюючими запитаннями, переважна більшість з них забезпечують зворотний зв'язок щодо якості виконання завдань, добирають завдання та домашні роботи, які спрямовані на оволодіння ключовими компетентностями:

1) вільного володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатності спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математичній компетентності, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самотійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційності, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічній компетентності, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційній компетентності, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчанню впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самотійно і в групі;

9) громадянській та соціальній компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурній компетентності, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливості та фінансовій грамотності, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Під час спостережень за навчальними заняттями встановлено, що вчителів враховують при оцінюванні уміння учнів висловлювати власну думку, наводити аргументи, здатність працювати в команді, вміння працювати над спільними проєктами. Також надають можливість вибору рівня навчальних завдань і напрямів навчальної діяльності, індивідуально аргументують виставлення оцінок учням, тому учні та батьки вважають результати оцінювання навчальних досягнень об'єктивним та справедливим.

Однією із складових системи оцінювання здобувачів освіти є система внутрішніх моніторингів, що передбачають не лише відстеження результатів навчальної діяльності кожного учня, а й заходи щодо їх коригування. Метою моніторингу є - не оцінити учнів, а виявити проблеми та допомогти їх вирішити. Тому в аналізі його результатів найважливіше - це дані, що демонструють вплив різних факторів на успішність, які є основою для об'єктивніших і ефективніших рішень з підвищення якості освіти.

Керівництво закладу освіти та педагоги регулярно з'ясовують актуальну інформацію про результати навчання кожного учня й відстежують їхній навчальний прогрес. За результатами моніторингів здійснюється аналіз результатів навчання учнів, визначаються чинники впливу на отриманий результат, ухвалюються рішення щодо їх коригування та відслідковується динаміка в показниках розвитку учнів.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є: контролююча-визначає рівень досягнень кожного учня/учениці, готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал; навчальна-сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок; діагностико-коригувальна-з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня/учениці в процесі навчання, виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення; стимулювально-мотиваційна-формує позитивні мотиви навчання; виховна-сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

Спостереження за навчальними заняттями, вивчення документації показали, що у 1-4 класах, для відстеження окремих результатів навчання, використовується вербальна оцінка з предмета вивчення, яка окрім оцінювального судження про досягнення називає і рівень результату навчання. Так, запроваджено поняття вербальної оцінки (оцінювальне судження) та

рівневої оцінки (оцінювальне судження із зазначенням рівня результату). Вербальну і рівневу оцінку виражають як усно, так і письмово. Рівень результату навчання визначають з урахуванням динаміки його досягнення. Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах виражають вербальною оцінкою. Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання і покликана допомогти формувати оцінювальні судження та визначати рівень результату навчання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його/її батьків (або осіб, що їх замінюють). Відповідно до Державного стандарту початкової освіти, отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюють у процесі: формувального оцінювання, підсумкового оцінювання. Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Під час такого оцінювання зіставляються навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання. Основою для підсумкового оцінювання є результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік вчитель визначає з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи здійснюється за 12-бальною шкалою. Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий. Початковий- відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення. Середній-учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності. Достатній-учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень. Високий-знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування),

письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування).

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основою для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Перед початком вивчення чергової теми всі учні ознайомлюються з тривалістю вивчення теми (кількість занять), кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення, умовами оцінювання. Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує: усунення безсистемності в оцінюванні, підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь, індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання, систематизацію й узагальнення навчального матеріалу, концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета. Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, всіх видів навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми та навчальної активності школярів.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. При цьому вчителями враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Учень/учениця має право на підвищення семестрової оцінки.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових оцінок. При виставленні річної оцінки враховуються: динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці з предмета протягом року, важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту, рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті знання протягом навчального року тощо. Коригування семестрових оцінок не проводилося. При оцінюванні навчальних досягнень учнів вчителі враховують характеристику відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність; якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність; сформованість предметних умінь і

навичок; рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо; досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези); самостійність оцінних суджень. Характеристики якості знань взаємопов'язані між собою і доповнюють одна одну. Глибина знань-усвідомленість існуючих зв'язків між групами знань. Гнучкість знань- вміння учнів застосовувати набуті знання у стандартних і нестандартних ситуаціях; знаходити варіативні способи використання знань; вміння комбінувати новий спосіб діяльності із вже відомих. Міцність знань- тривалість збереження їх в пам'яті, відтворення їх в необхідних ситуаціях. Повнота знань – кількість знань, визначених навчальною програмою. Системність знань-усвідомлення структури знань, їх ієрархії і послідовності, тобто усвідомлення одних знань як базових для інших. Знання є складовою умінь учнів діяти. Уміння виявляються в різних видах діяльності і поділяються на розумові і практичні. Навички-дії доведені до автоматизму у результаті виконання вправ. Для сформованих навичок характерні швидкість і точність відтворення. Ціннісні ставлення виражають особистий досвід учнів, їх дії, переживання, почуття, які виявляються у відносинах до оточуючого-людей, явищ, природи, пізнання тощо.

Спостереженням за навчальними заняттями та результати опитування показали, що оцінювання результатів навчання учнів завжди спрямоване на активізацію роботи здобувачів освіти. Анкетування педагогів підтверджує, що 100% вчителів у своїй роботі використовують різні види оцінювання навчальних досягнень учнів: поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання, крім того, використовують діагностичне оцінювання, розвивають наскрізні вміння, відстежують результати навчання кожного учня.

Два рази на рік, за результатами підсумкового оцінювання, аналізуються результати навчальних досягнень учнів з усіх предметів та кожного класу окремо, відстежуючи індивідуальний поступ кожного учня. За підсумками вивчення документації встановлено, що отримана інформація використовується для визначення якісного показника з предмету, середнього балу, кількості учнів, які мають навчальні досягнення на тому чи іншому рівні, порівняння середнього балу навчальних досягнень учнів, класів з окремих предметів, рейтингу предметів, сформованості читацької компетентності, здійснення порівняльного аналізу індивідуальних досягнень учнів за минулі роки тощо.

Спостереження за освітнім процесом, навчальними заняттями, проведені опитування показали, що усі педагогічні працівники прагнуть надати дієву допомогу учням, підтримують їх морально, створюють належні умови для здобуття освіти з урахуванням індивідуальних потреб здобувачів освіти.

Учнів відмічають, що вчителі підтримують їх, вірять у їхні успіхи та можливості, поважають та допомагають, усвідомлюють важливість

відповідального ставлення до навчання у подальшому житті. Педагогічні працівники надають підтримку здобувачам освіти в різних формах: індивідуальні консультації, дистанційні заняття, співпраця з батьками, підготовка до ДПА, використання освітніх ресурсів, сервісів, формування навичок аналізу, самоаналізу, індивідуальні завдання, допомога у підготовці до участі в учнівських олімпіадах, конкурсах тощо.

Вчителі використовують та розробляють компетентнісні завдання для проведення оцінювання, застосовують формувальне оцінювання практики самота взаємооцінювання. Оцінювання стає не лише інструментом визначення успішності учня, а й засобом навчання для вчителя.

Деякі педагоги використовують самооцінювання та взаємооцінювання учнів. Більшість – це вчителі початкових класів, вчителі-предметники використовують окремі прийоми. Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання.

Відвідані заняття показали, що лише частина педагогів пропонували дітям різнорівневі завдання, спільно визначають цілі навчання, способи досягнення.

Заклад освіти сприяє формуванню у здобувачів освіти відповідального ставлення до навчання: діє учнівське самоврядування, учні займаються волонтерством, беруть участь в акціях, різних заходах. Вчителі дають учням доручення, цінують їх допомогу, делегують повноваження.

За підсумками навчального року 11 учнів нагороджено Похвальними листами, одній дитині вручено свідоцтво про здобуття базової загальної середньої освіти з відзнакою, 4 учні нагороджені Золотою медаллю «За високі досягнення у навчанні».

Рівні оцінювання за вимогами:

2.1. Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень - достатній рівень;

2.2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти - достатній рівень;

2.3. Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання – достатній рівень.